TALOUSVALIOKUNTA 8.5.2026

VNS 3/2026 VP VALTIONEUVOSTON SELONTEKO JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2027-2030

Teija Lahti-Nuuttila, Business Finland

BUSINESS FINLAND

BUSINESS FINLAND YHTYY SELONTEON LINJAUKSIIN TKI-TOIMINNAN JA OSAAMISEN MERKITYKSESTÄ TALOUSKASVUUN

- Talouskasvu nähdään keskeisenä välineenä julkisen talouden kestävyyden varmistamiseen
- TKI toiminta tunnistetaan keskeiseksi keinoksi talouskasvun vauhdittamisessa.
- Julkisen talouden suunnitelma ylläpitää T&K-rahoituslain mukaisen tason ja vahvistaa lainsäädännöllisen kehyksen yksityisten T&K-investointien houkuttelemiseksi.
- Korkeakoulutettujen nuorten aikuisten määrä pyritään nostamaan

BUSINESS FINLAND

RISKINÄ HEIKENTYVÄ ENNAKOITAVUUS JA LISÄÄNTYVÄ EPÄVARMUUS

- Selonteko jättää vuosille 2028–2030 merkittävän "liikkumatilan" T&K-rahoituslain mukaisen tavoitetason ja jo päätetyn rahoituksen väliin; 0,3 miljardista 0,7 miljardiin euroon.
- On tärkeää, että kohdentamisperiaatteista ja liikkumatilan käytöstä päätetään strategisesti ja riittävän ajoissa, jotta rahoitus ohjautuu kasvavaa yksityistä investointeja ja kansainvälistä kasvua parhaiten katalysoiviin instrumentteihin eikä hajaudu tehottomasti useille pienille käyttökohteille.

BUSINESS FINLAND

PITKÄN AIKAVÄLIN TALOUSKASVU ON ENNEN KAIKKEA INVESTOINTEJA JA TUOTTAVUUDEN KASVUA – INNOVAATIOTOIMINTA ON KASVUN YDIN

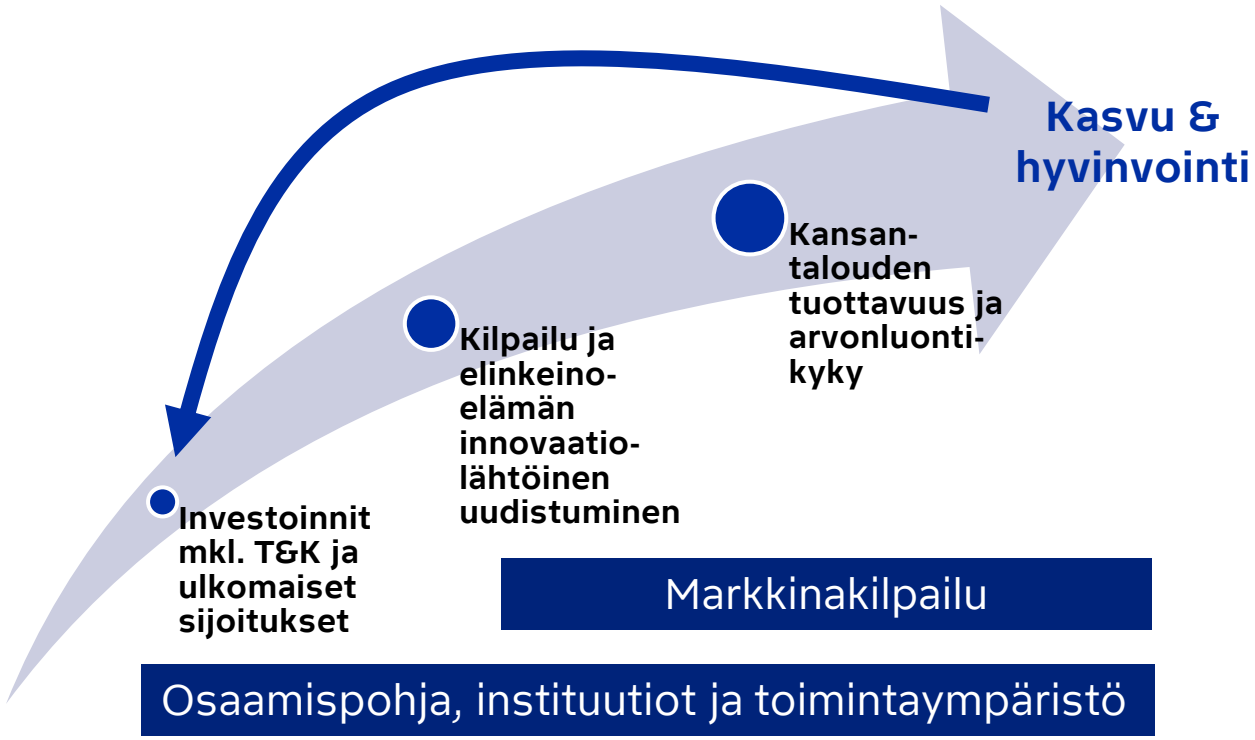

- Ilman jatkuvaa TKI-panostusta tuottavuuskasvu ja arvonluonti pysähtyy
- Ilman tuottavuuskasvua ei ole kestävää hyvinvointivaltion rahoituspohjaa.

Lähteet: Solow 1956, Romer 1990, Aghion & Howitt 1992, Pohjola 2021, Maliranta & Rouvinen 2026.

BUSINESS FINLAND

VALTION KANNUSTEET YRITYSTEN KORKEATASOISILLE TKI-INVESTOINNEILLE MAKSAVAT ITSENSÄ TAKAISIN

- Yritysten TKI-toiminnan julkinen tuki on korkean tuoton yhteiskunnallinen investointi, ei meno.
- **Yritysten TKI-kannusteisiin kaavaillun kasvun leikkaaminen heikentäisi kasvua ja julkisen talouden kestävyyttä pitkällä aikavälillä.**
- **Business Finlandin T&K-valtuuksien leikkaukset** ovat ristiriidassa kasvutoimien tavoitteen kanssa.

- **Zvi Griliches (1992)** ja laaja kirjallisuus osoittavat, että yritysten T&K:lla on merkittäviä spillover-vaikutuksia.
- **Bloom, Schankerman & Van Reenen (2013)** arvioivat yritysten T&K-investointien yhteiskunnallisen tuoton olevan 2–3-kertainen yksityiseen tuottoon nähden.
- **Hall, B., Mairesse, J., Mohnen, P. (2010)** osoittavat, että julkinen TKI-rahoitus yleensä lisää, ei syrjäytä, yksityistä TKI-panostusta.
- **Jones & Summers (2020)** osoittavat, että monet perustavanlaatuiset innovaatiot (esim. IT, bioteknologia) ovat tuottaneet erittäin suurta ylijäämää koko taloudelle.

INNOVAATIOVETOINEN KASVU ON VÄLTTÄMÄTÖN VASTAUS MYÖS SUURIIN YHTEISKUNNALLISIIN HAASTEISIIN

- Ilman TKI:tä emme saavuta ilmastotavoitteita, terveydenhuollon kestävyyttä tai turvallista digisiirtymää. Oikeanlaisella tutkimus- ja innovaatio-toiminnan ohjauksella kasvu ja kestävyys voivat kulkea yhdessä.
- **TKI ei ole vain kasvupolitiikkaa, vaan ratkaisukeskeistä yhteiskuntapolitiikkaa, joka yhdistää taloudellisen kilpailukyvyn ja kestävyyden.**

- **Aghion et al. (2016)**: "directed technical change" – politiikka voi ohjata innovaatiot kohti vähähiilisiä ratkaisuja ilman kasvun uhraamista.
- **Acemoglu et al. (2012)** osoittavat, että ilman ohjaavia politiikkatoimia markkinat tuottavat liikaa "likaista" teknologiaa.
- **Mazzucato (2018)**: valtiolla on keskeinen rooli riskin kantajana ja suunnan asettajana suurissa murroksissa.
- **OECD (2021,2024):** Valtio ei ole enää pelkkä markkinahäiriöiden korjaaja vaan aktiivinen suunnannäyttäjä, joka koordinoi TKI-toimintaa yhteisen strategisen agendan taakse.

SUOMEN JULKINEN KOKONAISPANOSTUS T&K-TOIMINTAAN ON EU:N KESKIARVON YLÄPUOLELLA

- Suomen valtion panostus T&K-toimintaan on kohtuullisella tasolla.
- Suomen T&K-panostusten kasvattaminen tavoitetasolle edellyttää ennen kaikkea yksityisten panostusten vivuttamista.
- Tilastokeskuksen mukaan rahoituksen osuus bruttokansantuotteesta nousee 1,08 %:iin vuonna 2026.

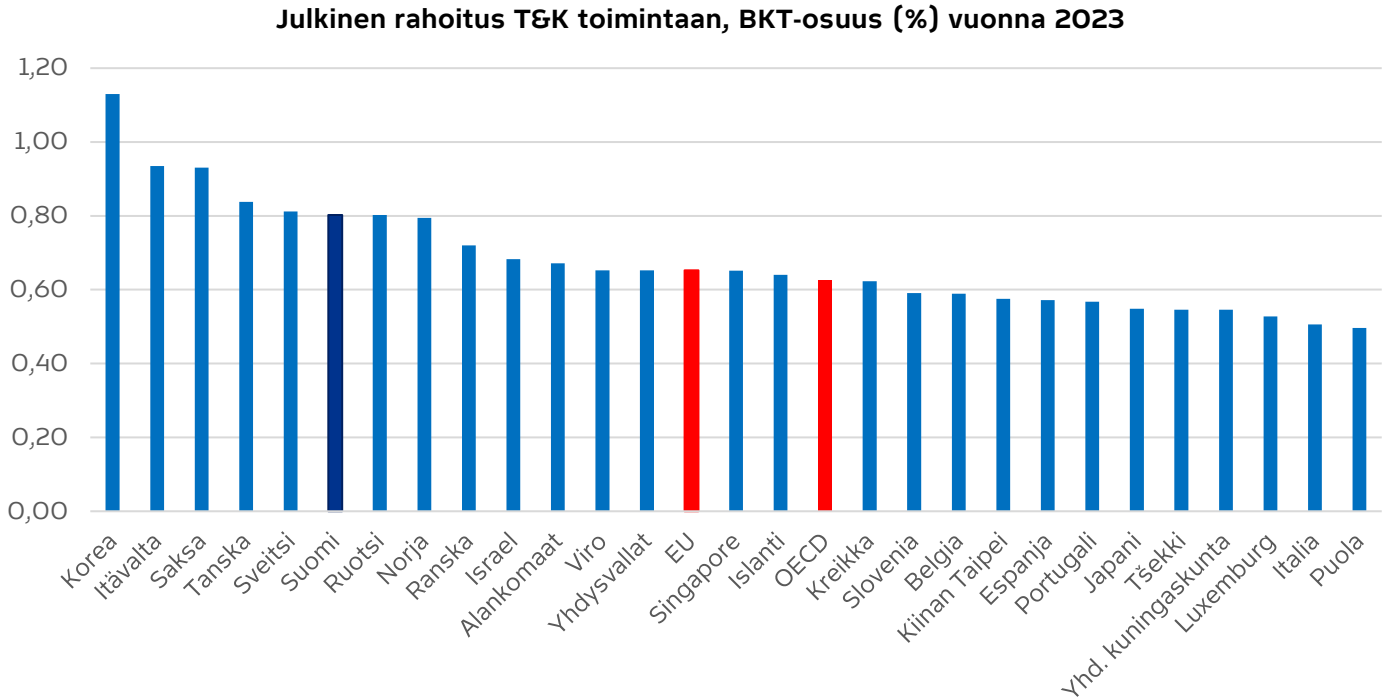

Lähde: OECD Main Science and Technology Indicators 2026

BUSINESS FINLAND

VALTION T&K-MENOISTA KAKSI KOLMASOSAA ON SUUNNATTU KORKEAKOULUSEKTORILLE

- Suomessa valtion T&K-panostukset painottuvat enemmän julkisen sektorin omaan toimintaan kuin vertailumaissa.
- **Valtion rahoitus T&K-toimintaan sektoreittain 2024**
  - Korkeakoulusektori 1 552 M€
  - Muu julkinen ja YVT 467 M€
  - **Yrityssektori 325 M€**
  - Yhteensä 2 335 M€
- Valtion panostuksista yritysten kannusteisiin kohdistuu vain 14 %.

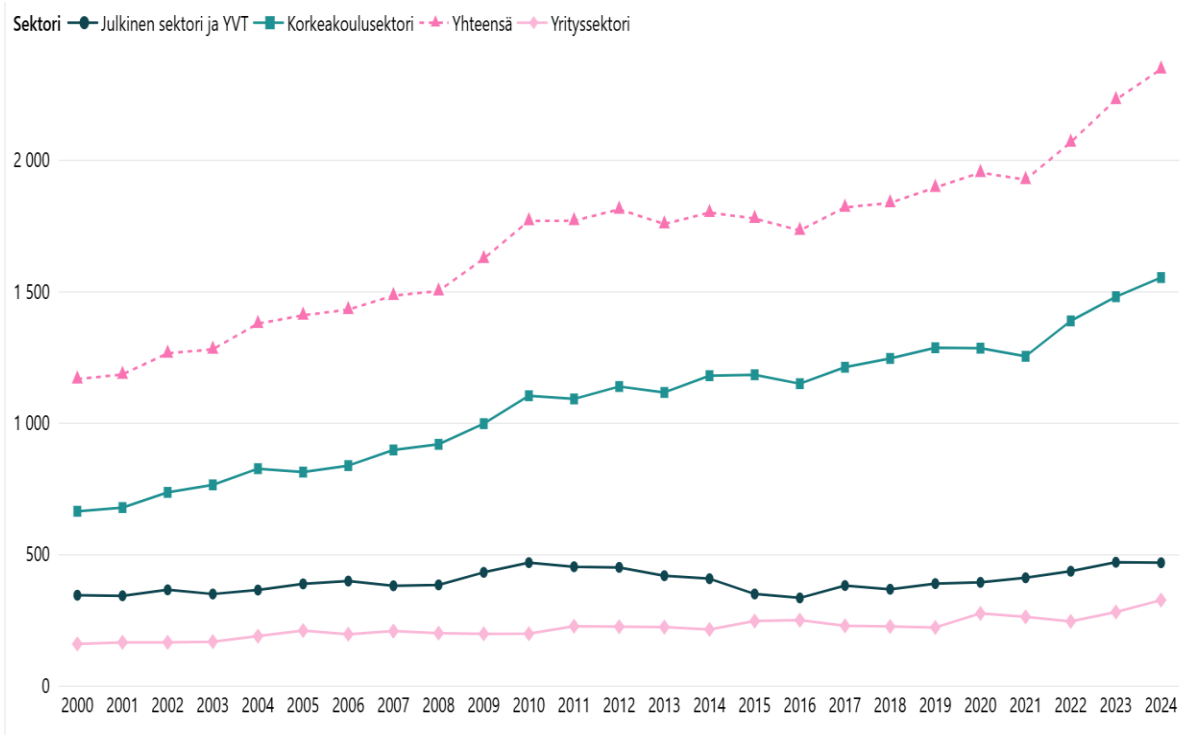

Lähde: Tiedejatutkimus.fi

BUSINESS FINLAND

TIUKKENEVAT TOIMINTAMENOKEHYKSET HEIKENTÄVÄT YRITYSTEN RAHOITUS- JA KASVUPALVELUITA

- Business Finland osallistuu valtionhallinnon tuottavuusohjelmaan ja sopeuttaa toimintansa tiukkeneviin toimintamenokehyksiin.
- Haastetta Suomen Team Finland -palvelupolun sujuvuuden jatkumisessa aiheuttaa samanaikaiset uudistukset niin elinvoimakeskuksissa kuin ulkoministeriössä ja Business Finlandissa.
- Valtiohallinnon tuottavuuden parantaminen on oikea tavoite, mutta sen toimeenpanossa on tehtävä tietoisia strategisia valintoja siitä, mitkä toiminnot ovat kriittisiä kasvun ja kansainvälistymisen kannalta.

BUSINESS FINLAND

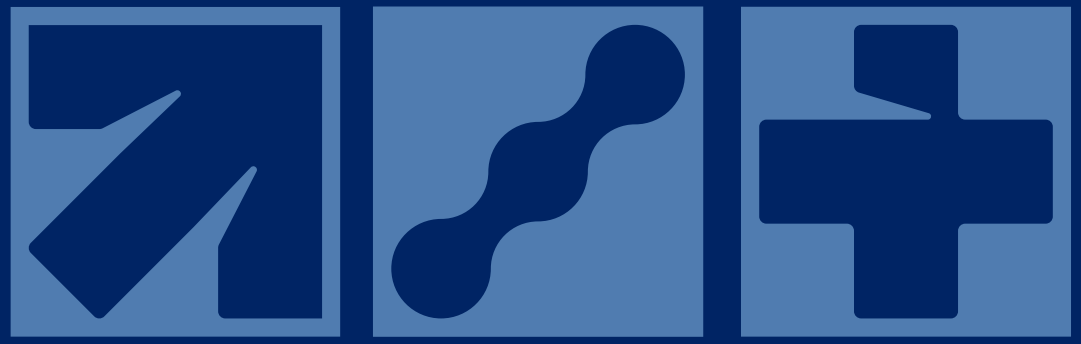

BUSINESS
FINLAND